

ZAKON O RADU
RADNO VRIJEME
ODMORI I DOPUSTI

Inga Žic, 2017

Opće odredbe

- ZOR je opći propis o radu
- Primjena - supsidijarna
- Derogacije - višestruke
- Osobne derogacije
- Mobilni radnici

Radno vrijeme

- Radno vrijeme definirano kroz dva instituta
- Najduže trajanje radnog vremena
- Najkraće trajanje razdoblja odmora

Radno vrijeme

- Pojam radnog vremena
- Definicija pripravnosti
- Puno radno vrijeme
- Najduže 40 tjedno ali može kraće
- Dopunski rad

Radno vrijeme

- Nepuno radno vrijeme
- Usporedivi radnik
- Načelo pro rata temporis
- Pretpostavka rada u punom
- Uvjeti rada i usporedivi radnik
- Obveza obrazovanja

Radno vrijeme

- Skraćeno radno vrijeme – zamjena za “benificirani” staž
- Određuju se samo propisom
- Pirotehničari
- Ionizirajuća zračenja – kolektivnim ugovorom
- Preostalo vrijeme

Prekovremeni rad

- Zaštita zdravlja i sigurnosti
- Pisani zahtjev
- Tjedni sati ne više od 50 –pravilo
- Ograničenje 180 godišnje, do 250 kroz KU
- Apsolutna zaštita maloljetnika
- Relativna zaštita trudnica i roditelja
- Dopunski rad

Kolektivno pregovaranje

- Od kolovoza 2014. do 31. prosinca 2016. zaključeno ukupno :
 - 155 KU nacionalne razine
 - 106 KU regionalne razine
- U njih 74 omogućen prekovremeni rad do 250 sati godišnje

Raspored radnog vremena

- Obavijest najmanje tjedan unaprijed
- Referentno razdoblje za prosjek od 48 sati - 4 mjeseca
- Ograničenja - najduže 50 sati tjedno
- Kolektivni ugovor do 60 sati – referentno razdoblje 6 mjeseci
- Banka sati – prosjek 45 sati
- Prekovremeni rad

Kolektivno pregovaranje

- Nejednak raspored ugovoren u 64 KU
- Tjedni raspored do 60 sati
- Referentno razdoblje 6 mjeseci
- U 18 KU ugovorena banka sati

Preraspodjela radnog vremena

- Pravilo ne duže od 48 sati tjedno kroz 4 mjeseca
- Do 56 sati odnosno 60 sati za sezonce tjedno i šest mjeseci-kolektivni ugovor i pisani pristanak radnika

Kolektivno pregovaranje

- 118 poslodavaca utvrdilo preraspodjelu
- Preraspodjelom obuhvaćeno 43.603 radnika
- 37 KU omogućuje rad do 60 sati i referentni period 6 mjeseci

Učinci na troškove

- Podaci EUROSTAT-a
- U 2014. trošak rada u RH smanjen za 0,8%
- U 2015. se u poslovnom dijelu gospodarstva povećao za 1,7%
- U 2016. se smanjio 6,5%
- U EU kao cjeline 2015. bilježi rast za 2,5%, a 2016. za 1,9%

Noćni rad

- Noćni rad - od 22 do 6 sati
- Definicija noćnog radnika
- Smjene i problem dnevnih smjena (redovito 3 sata u 24)
- Poseban problem rasporeda 12-24-12-48
- Prekovremeni rad noćnih radnika

Noćni rad

- „Običan” noćni radnik-prosječnih 8 sati u 4 mjeseca
- Noćni rad u posebnim uvjetima- uvijek 8 sati
- Zdravstveni pregled
- Izmjena smjena

Zabrana noćnog rada

- Ukinuta zabrana noćnog rada žena
- Noćni rad trudnica – brisan
- Noćni rad maloljetnika – iznimno i nikada od ponoći do 4 ujutro
- Pod nadzorom punoljetne osobe

Smjene

- Definicija smjena – obrazovanje
- Iznimke kod utvrđivanja tjednog odmora
- Noć uzastopno najduže tjedan
- Postojeći kolektivni ugovori
- Jak pritisak sindikata javnih službi

Prava smjenskih i noćnih radnika

- Uvjeti prilagođeni radniku
- Zaštita zdravlja i sigurnost
- Prava na odgovarajući raspored
- Posebni uvjeti rada (svih 55 pravilnika o zaštiti na radu + pravilnik o procjeni opasnosti)

Odmori i dopusti

- Stanka
- Dnevni odmor
- Tjedni odmor
- Godišnji odmor
- Plaćeni dopust
- Neplaćeni dopust

Stanka

- Rad od najmanje šest sati
- Maloljetnici najmanje četiri i pol sata
- 30 minuta neprekidno
- Stanka je radno vrijeme
- Ozljeda u vrijeme stanke – kolateralna žrtva HZZO

Dnevni odmor

- Najmanje 12 sati neprekidno u razdoblju od 24 sata
- Iznimno sezonski punoljetni radnici koji rad obavljaju u dva navrata u radnom danu 8 sati neprekidno uz zamjenski odmor odmah po dovršetku rada – propušteni sati

Tjedni odmor

- Neprekinuto 24 sata + dnevni odmor od 12 sati = 36 sati
- Iznimka samo kod smjena - 24
- Maloljetni radnik najmanje 48 sati neprekidno
- Nedjelja i dan koji prethodi ili slijedi
- Zamjenski odmor mora se omogućiti odmah po završetku rada zbog kojeg je korišten kraći odmor

Godišnji odmor

- Najkraće trajanje 4 tjedna
- Maloljetni radnici 5 tjedana
- Uračunavanje dana – prema rasporedu (drugi izvori prava)
- Primjena načela pro rata temporis
- Blagdani, neradni dani i bolovanja se ne uračunavaju

Stjecanje prava

- Kod prvog zapošljavanja ili prekida nakon 6 mjeseci
- Kod prestanka razmjerni dio:
1/12 za svako navršeni mjesec
- Ako je iskoristio nema vraćanja
- Ništetnost odricanja od prava

Korištenje u dijelovima

- Stvar prepuštena dogovoru
- Obveza korištenja najmanje dva tjedna u godini u kojoj je stečen
- Obvezni dio ne može prenijeti ako mu je omogućeno njegovo korištenje
- Iznimno može ako ga zbog opravdanog odsustva nije mogao koristiti

Prenošenje

- Preneseni dio iskoristiti do 30. lipnja slijedeće godine
- Pomorci, radnici upućeni u inozemstvu i radnici u obrani mogu prenijeti cijeli
- Duža bolovanja i korištenje roditeljskih i roditeljskih prava – mogu prenijeti cijeli

Naknade za godišnji odmor

- Naknada samo kod prestanka ugovora o radu
- Visina – prosječna plaća prethodna tri mjeseca
- Raspored korištenja-poslodavac

Plaćeni dopust

- Slobodni dani za osobne potrebe - ukupno do 7 radnih dana godišnje
- Drugi pravni izvori
- Plaćeni dopust- vrijeme na radu
- Dobrovoljni davatelji krvi – jedan dan za svako davanje (plazma)

Neplaćeni dopust

- Prepušteno sporazumu stranaka
- Radni odnos miruje
- Podrazumijeva odjave s obveznih osiguranja
- Pravo na povratak na odgovarajuće poslove

Derogacije za radnike

- Radnici na ribarskim plovilima
- Posebnost posla
- Rukovodeće osoblje
- Evidencije
- Ugovorena samostalnost

Derogacije po djelatnostima

- Taksativno propisane
- Zamjenski odmor
- Dnevni ne kraći od 10 sati – kroz KU do 8 sati
- Tjedni ne kraći od 20 sati
- Korištenje odmah nakon rada

A sada učinak u praksi uz prisustvo na radu

PRISUTNOST NA RADU

- **Ulazni elementi:**

- radni tjedan 40 h = radni mjesec 160
- plaćena stanka 30 min
- godišnji odmor 4 tjedna
- prosječno bolovanje 2016. 46 dana ili 12 dana po zaposlenom
- prosječna bruto plaća 2016. 7.752 kn

“RADNA” STANKA

- **Tjedan:**

- u 6 dana 3 sata manje (radno 37)
- u 5 dana 2,30 sati manje (radno 37,30)

- **Mjesec:**

- u 6 dana 12 sati manje (radno 148) ili 581,40 kn
- u 5 dana 11,30 sati manje (radno 148,30) ili 547,49 kn

"RADNA" STANKA

- **Godišnje (11 mjeseci):**
 - u 6 dana 132 sata manje
 - u 5 dana 126,30 manje
- **Troškovno (12 mjeseci):**
 - u 6 dana 6. 395 kn
 - u 5 dana 6. 022 kn

**ili prosječno 82%
prosječne bruto plaće**

GODIŠNJI ODMOR

- Najkraće trajanje 4 tjedna – prosječna plaća 7.752 kn
- 14 plaćenih slobodnih dana zbog državnih blagdana – 3.876 kn
- 7 plaćenih dana po kolektivnim ugovorima (rođenje, smrtni slučaj i sl.) – 1.938 kn

Bolovanja 2014.

- Prosječno bolovanje po zaposlenom 12 radnih dana (trošak poslodavca – 70% plaće = 2.956 kn)
- Prosječno trajanje bolovanja 46 dana (42 na trošak poslodavca – 70 % plaće = naknada od 5.426 kn)

Dakle

- **Na godišnjoj razini:**

- nismo prisutni na radu gotovo puna tri mjeseca, a isto nam je plaćeno
- a u preostalih devet ostaje otvoreno pitanje produktivnosti